

Werkomschrijving – Sloopwerkzaamheden Dienstengebouw en Ringmuur

Voormalige Koepelgevangenis

1. Inleiding

Deze werkomschrijving maakt onderdeel uit van de aanvraag omgevingsvergunning voor de sloop van bebouwing op het terrein van de voormalige Koepelgevangenis. De werkzaamheden omvatten de sloop van de lage uitbouw van het dienstengebouw (Gebouw G), de verwijdering van overige niet-monumentale bebouwing en het maken van doorbraken in de ringmuur om het terrein toegankelijk te maken en te verbinden met de omliggende woonwijk.

2. Beschrijving van de werkzaamheden

2.1 Sloop niet-monumentale bebouwing

Op het terrein bevindt zich een aantal niet-monumentale opstallen en gebouwen die niet bijdragen aan de cultuurhistorische waarde van het complex. Deze worden volledig gesloopt en afgevoerd.

2.2 Sloop lage uitbouw Dienstengebouw (Gebouw G)

Teneinde een goede aansluiting te realiseren tussen het zuidelijke deel van het terrein en het hoger gelegen noordwestelijk deel wordt de éénlaagse uitbouw rondom bouwdeel G geamoveerd. Aan de noordzijde in deze lage uitbouw bevond zich het stoomketelhuis met een werkplaats en een kolenberging. De zuidzijde was ingericht met zes badcellen met op de kop een desinfectielokaal. Ten westen van de oorspronkelijke openplaats waren nog vier wascellen en een spoelvertrek dat bij de keuken hoorde. Later is deze lage uitbouw ingericht als bibliotheek, is de openplaats dichtgebouwd en zijn de wascellen gebruikt als berging en technische ruimten. De overwegingen dat dit deel niet tot de architectonische route behoort zoals deze door Metzelaar is ontworpen, het een zuiver functionele toevoeging betreft én dit het meest gesloten deel van bouwdeel betreft hebben geleid tot het besluit dit deel te zullen slopen.

2.3 Gaten in de ringmuur

Voor het functioneren van een gedifferentieerd woonwijkje dient de ringmuur op een aantal plekken te worden geopend. Deze openingen worden gevormd door het permanent open zetten van bestaande houten poorten en door incidenteel openingen aan te brengen in de muur. In beeld zullen de openingen het doorgaan door de muur zichtbaar maken.

3. Aantasting van het monument

De voorgenomen werkzaamheden hebben raakvlakken met monumentale onderdelen van het complex, met name:

3.1 Sloop niet-monumentale bebouwing

Daar waar de niet-monumentale bebouwing is gekoppeld aan de monumentale gebouwen, worden de vrijkomende gevels na sloop zorgvuldig hersteld. Hierbij worden ontbrekende of beschadigde bouwdelen met respect voor het originele gevelbeeld gereconstrueerd.

Daarnaast worden op strategische plekken nieuwe puien aangebracht, ontworpen in samenhang met het monumentale karakter van het complex. Deze nieuwe invullingen zijn terughoudend vormgegeven, met oog voor materialisatie, ritmiek en schaal, zodat zij het historische beeld versterken en het gebouw geschikt maken voor toekomstig gebruik.

3.2 De aansluiting van de lage uitbouw op het Dienstengebouw (Gebouw G)

Het dienstengebouw bestaat uit een drie laags hoofdvolume met zadeldak en een u-vormige lage uitbouw aan de westzijde. Tussen de gesloten uitbouw en het hoofdvolume zat oorspronkelijk een open plaats waarop deze ruimte ook waren georiënteerd. De zeer gesloten aanbouw als ook de overkapping van de buitenplaats worden verwijderd. Het gebouw opent zich zo meer op zijn omgeving en de mooie binnengevel van het hoofgebouw wordt nu de frontgevel.

3.3 De ringmuur, als essentieel onderdeel van het historische gevangenisterrein.

Op strategische plaatsen in de ringmuur worden openingen gerealiseerd om het terrein toegankelijk te maken en aan te laten sluiten op de omliggende wijk. Deze ingrepen zijn zorgvuldig ontworpen met respect voor de cultuurhistorische waarde van de muur. De afwerking van de doorbraken vindt plaats met oog voor historische inpassing.

De aantasting van het monument wordt tot een minimum beperkt door:

- Zorgvuldige demontage in plaats van grove sloop;
- Herstel van beschadigingen met historisch passende materialen en technieken;
- Inpassing van nieuwe elementen met respect voor de oorspronkelijke architectuur en stedenbouwkundige opzet;
- Afstemming met Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed, de afdelingen Erfgoed & Monumenten en Stedenbouw van de gemeente Arnhem.

4. Toekomstig gebruik en historische context

De werkzaamheden zijn gericht op het verbeteren van de toegankelijkheid en ruimtelijke samenhang van het terrein binnen zijn stedelijke context. Door ontsluiting via de ringmuur en het verwijderen van niet-authentieke toevoegingen, wordt de oorspronkelijke structuur van het gevangenisterrein beter beleefbaar gemaakt. Tegelijkertijd wordt het complex voorbereid op hergebruik, met behoud van het historische karakter en een passende ruimtelijke integratie in de wijk.

5. Conclusie

De sloopwerkzaamheden zijn functioneel noodzakelijk en dragen bij aan de duurzame instandhouding en herontwikkeling van de voormalige Koepelgevangenis. De aantasting van het monument is beperkt en ondergeschikt aan het zorgvuldig herstel en toekomstig gebruik van het complex.